

~Про окремі питання відповідальності та легалізації проституції в Україні~

Гуцуляк М.Я., старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем досудового розслідування навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів слідства та кримінальної міліції Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Тимофій Ю.І., курсант 1-го курсу Прикарпатського факультету Національної академії внутрішніх справ

Україна на сучасному етапі становлення державності належить до першої моделі, яка, загалом, не є властивою для країн з демократичними формами правління. Ґрунтуючись на тому, що Україна є на шляху розбудови правової держави та створення якісно нового суспільства, в якому забезпечуються пріоритети загальнолюдських цінностей, тобто, вона претендує на визнання її іншими державами світу цивілізованою країною, що прямує шляхом надання пріоритетності правам людини і верховенства права, настає нагальна потреба у врегулюванні такого соціального явища, як проституція та супутніх явищ.

Зазначена проблема не є новою, оскільки нею цікавились з давніх-давен. Це, зокрема, згадки з історії розвитку суспільства у таких країнах як Стародавня Греція, Рим, Єгипет, Вавилон, Китай Японія та Індія. Проблема визначення проституції в різні часи вирішувалась по-різному. До прикладу великий грецький законодавець Солон, відомий як перший організатор публічних будинків, відзначав наступні основні ознаки проституції: 1) жінка віддається багатьом, часто мінливим чоловікам; 2) жінку не цікавить особа чоловіка; 3) жінка віддається за певну плату.

В умовах сьогодення в Україні проституція визнається виключно адміністративним правопорушенням. До відповідальності за зайняття проституцією особа

притягується тільки на підставі ст.181¹ КУпАП, санкція якої встановлює стягнення у виді штрафу в кількості від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [7, с.129,130].

Однак, як показує практика боротьби із проституцією, такий вид стягнення не є перешкодою для того, щоб припинити заняття проституцією, адже розмір отриманих коштів за надані послуги дозволяє погасити безболісно призначений штраф. Як показують деякі дослідження, для багатьох жінок секс-бізнес залишається єдиним адекватним джерелом доходу: 50% з них підтримують своїх дітей та батьків [11].

Слід відразу зазначити, що жоден закон не зможе справитися з самим явищем проституції, але політика держави повинна бути спрямована на поліпшення стану жінок, які залучені до цієї індустрії. Тут необхідно звернути увагу на досвід європейських країн, що вже давно зважилися на «нестандартні», на український погляд, підходи до цього питання.

Багато українських експертів вважають, що легалізація проституції в нашій країні не буде настільки ефективною, як у країнах Західної Європи. Але, як ми бачимо, підходи існують різні, потрібна тільки політична воля, щоб знайти діючий для нашої країни механізм.

У Західній Європі секс-працівниці розцінюються як приватні підприємці і платять податки державі від здач в «оренду» свого тіла, а потім, досягнувши пенсійного віку, отримують пенсію. Європейські держави на даному етапі намагаються законодавчо закріпити статус зайнятих у секс-індустрії громадян. У Нідерландах і Німеччині проституція була легалізованою. У Греції проституція також легалізована, але, разом з тим, запропоновано обов'язкову реєстрацію і регулярні медичні обстеження. Якою б не була політика державного підходу до цієї проблеми, є очевидним її прямий вплив на ситуацію зі здоров'ям кожної з повій, а головне – зі здоров'ям кожного з її (його) численних клієнтів.

Мусульманський світ категорично проти проституції, однак в Туреччині та Бангладеші така професія цілком законна. Всі борделі країни підпорядковуються офіційній Анкарі. Жінка отримує спеціальне посвідчення повії і ставиться на облік у лікарні. Дітям проститутток заборонено служити в армії чи працювати у поліції Туреччини, або ж навіть брати шлюб з співробітниками силових структур. За діяльністю проститутток стежить Департамент уряду з прав людини.

У Бангладеш проституція законне заняття, щоправда борделі тут сором'язливо називають «готелями». Жінки Бангладешу бояться залишити своє ремесло і повертатися у свої родини через осуд суспільства. Родичі можуть піти на так зване «вбивство честі», тож дороги назад з секс-індустрії фактично немає. Ще одна можливість для надання секс-послуг за гроші у мусульманському світі – так званий «шлюб на один день», або мута. Така можливість практикується в основному мусульманами-шиїтами. Вона передбачає, що чоловік повинен виплатити жінці подарунок нареченого, а тимчасовий шлюб оформляється документально із зазначенням строку дії від 1 дня до 99 років.

У Греції стати проституткою може будь-яка жінка, якій виповнився 21 рік. Чоловікам займатися цим ремеслом заборонено. У Нідерландах працювати повією може жінка, якій виповнилося 18 років, а її клієнт повинен бути мінімум 16-річним. Клієнт через замкнені двері пояснював жінці суть свого бажання, після чого вона вирішувала, чи вступати з ним в статевий зв'язок, чи ні.

У Франції повіям працювати можна лише на вулиці, а борделі офіційно заборонені. Жінка повинна сповістити поліцію, на якій саме вулиці вона буде працювати. При цьому пропонувати себе перехожим французькі повії не мають права, за це поліція їх штрафує[10].

Таким чином, на прикладі даних країн можна переконатись у тому, що проституція розглядається як повноцінна професія, працівники якої мають певний

соціальний захист та заробітну плату.

Проаналізувавши історичний аспект розвитку проституції, можна дійти до висновку, що з метою захистити тих осіб, які надають послуги сексуального характеру, зі сторони окремої категорії суб'єктів неодноразово вводились спроби легалізувати дану сферу, однак завжди виникали значні проблеми, які були пов'язані із певними чинниками (недосконалість законодавства, моральний осуд тощо).

У сучасному суспільстві з приводу легалізації проституції сформувались три чітко визначені табори. Перший із них відстоює думку, що все-таки варто впровадити узаконення сексуальної індустрії, другий табір – категорично виступає проти, а третій – взагалі не може чітко визначитись, вагається із вибором.

Ми погоджуємось з тим, що автоматично перейняти і впровадити світовий досвід легалізації проституції не можна, адже і в тих країнах, де вона узаконена виникали ряд проблем. Це стосується зловживань у формі ухилень від сплати податків, реєстрація на підставних осіб, недотримання вимог санітарії, ненормований робочий час, відео контроль з боку власників, несправедлива оплата праці, формальність медичних обстежень тощо.

Не допустити розвиток таких подій можна шляхом налагодження системи чіткого правоохоронного та медичного контролю за діяльністю таких суб'єктів підприємницької діяльності, своєчасного реагування з боку правоохоронних органів на випадки обмежень прав і свобод осіб, які надають такі послуги. Також першочерговим кроком держави має бути посилення відповідальності за сутенерство, примушування до заняття проституцією та залучення неповнолітніх до даного заняття.

В контексті позитивізму від легалізації проституції та шляхів їх досягнення можна виділити наступне:

– цей напрямок відносин призведе до надходження до бюджету держави додаткових коштів від діяльності таких юридичних осіб, як секс-будинки, які надають послуги такого

характеру, шляхом щомісячних обов'язкових внесків до бюджету;

- поширяться обов'язок систематичного медичного обстеження працівників секс-індустрії, що призведе до зменшення розповсюдження ВІЛ-інфекції та інших венеричних захворювань. Це можна реалізувати шляхом систематичної перевірки медичного стану осіб, які надають такі послуги, створення спеціальних кваліфікованих комісій щодо перевірки стану дотримання заходів щодо збереження свого здоров'я особами, які займаються проституцією, щоб вони не втрачали своєї функції дитородіння;

- впровадиться практика забезпечення необхідного рівня соціальної та економічної захищеності осіб, які надають сексуальні послуги, адже такий вид діяльності, як і будь-яка інша робота, буде перебувати у рамках дії трудового законодавства;

- зменшаться випадки сексуальної експлуатації, використання в порнобізнесі, примусової праці або примусового надання послуг, залучення у боргову кабалу шляхом обману. Адже факт визнання державою такого виду діяльності, як підприємницька надасть змогу особі робити власний вибір у межах своєї держави;

- налагодиться система перевірок та недопущення зайняття проституцією неповнолітніми та хворими особами;

- визначиться система обліків щодо осіб, які залучатимуться до секс-індустрії, яка буде регулятором у відносинах власників секс-будинків безпосередньо з працівниками, які надають сексуальні послуги. Це дасть можливість своєчасно реагувати на прояви беззаконня та жорстокого або нелюдського поводження з жінками, поневольні умов їх утримання;

Окрім цього, було б справедливо та обґрунтовано, як вид діяльності у формі надання сексуальних послуг легалізувати і по відношенню до осіб чоловічої статі. Адже реалії сьогодення відображають непоодинокі факти надання таких послуг і особами чоловічої статі.

Таким чином, історичні аспекти розвитку проституції у суспільстві дають підстави стверджувати, що з метою захистити тих осіб, які надають послуги сексуального характеру, зі сторони окремої категорії суб'єктів, неодноразово вводились спроби легалізувати дану сферу, однак завжди виникали значні проблеми, які були пов'язані із певними чинниками (недосконалість законодавства, моральний осуд тощо).

Константою є той факт, що на сьогоднішній день, незважаючи на реальні заходи зі сторони держави, Україна не може забезпечити такий рівень соціального захисту своїх громадян, який би гарантував їм безбідне та безтурботне життя. Такі реалії породжуються багатьма чинниками, які не завжди напряму залежать виключно від політики держави, тому ліберальні підходи до проблеми проституції, які і ми підтримуємо, безумовно, переслідують виключно мету морального та соціального захисту чоловіків і жінок, як змушені у такий спосіб заробляти собі на життя.

Список використаних джерел:

1. Гейші. – Режим доступу - <http://samura.chernovtsy.ua/2011/07/majstrinya-gejsi/>
2. Дюфур П. История проституции. - К.: «Интербук», 1991. – 96с.
3. Эдмонд Дюпуі. Проституция в стародавности. Режим доступу - <http://lib.rus.ec/b/263929/read>
4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. – 9-те вид., переробл. та допов. – К.: Юридична думка, 2012. – 1316 с.
5. Кримінальний кодекс України (від статті 147 до статті 263) Верховна Рада УРСР; Кодекс України, Закон, Кодекс від 28.12.1960 – Режим доступу - <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2002-05/page>
6. Уголовный кодекс РФ от 13 июня 1996 г. N 63-ФЗ (УК РФ) (с изменениями и дополнениями) – Режим доступу <http://www.interlaw.ru/law/docs/10008000>
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення: чинне законодавство із змінами та допов. на 01 вересня 2012 року: (Відповідає офіц.текстові) – К.: Алерта, 2012. – 260 с.
8. Кисен – куртизанки старої Кореї. – Режим доступу - <http://vintur.vinnica.ua/kyсен-kurtyzanky-staroji-koreji>

9. Ломброзо Ч. Жінщина преступница и проститутка. – Режим доступу- http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/Lombr/12.php
10. Легальная проституция: что значит быть секс-работницей? – Режим доступу <http://news.tochka.net/100840-legalnaya-prostitutsiya-chto-znachit-byt-seks-rabotnitsey>
11. Олександр Кулік. Проституція в Україні: міфи та реалії. – Режим доступу - lalak.org.ua
12. Проституція як соціальне явище режим доступу <http://www.bibliofond.ru/view.aspx?id=13744>
13. Проституція в Україні: кримінал чи бізнес? – Режим доступу http://sociolab.osvita.com.ua/ukr/articles/ukr_prostitution_crim_or_business
14. Судебник царя Фёдора Ивановича 1589 г./Текст Судебника/ДО. – Режим доступу - <http://ru.wikisource.org/wiki>
15. WORDS FOR 'PROSTITUTE' IN LATIN – Режим доступу <http://webcache.googleusercontent.com>

~Насильство в сім'ї у контексті юридичної соціології~

Єсімов С.С., доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін Львівського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Пташник А.В., студент факультету заочного навчання цивільних осіб Львівського державного університету внутрішніх справ

Артишук Л.Д., студент магістратури Львівського державного університету внутрішніх справ

Проблема насильства в сім'ї в Україні привертає увагу юридичної науки. Згідно з даними правової статистики, охорони здоров'я, соціології, преси, в значної частини сімей склався спосіб життя, для якого насильницькі міжособистісні відносини стають нормою, передаються від одного покоління до іншого. Головними жертвами сімейного насильства є діти, жінки. Окрім наук кримінального і адміністративного права, кримінології доцільно поглянути на проблеми з позиції